

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АБРЕВІАТУР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Волосовець А.М.

(Сумський Державний Університет)

Науковий керівник – старший викладач Ущатовська І. В.

Науково-технічна сфера є однією з важливих галузей у діяльності людства. У зв'язку з бурхливим розвитком техніки та поширенням інформації значно поширилось використання науково-технічного перекладу.

Абревіатури (ініціальні скорочення) характеризуються як слова, які утворюються шляхом скорочення фразових термінів до їхніх початкових літер: *AF (Air Force)* – *військово-повітряні сили*, *ABS (American Broadcasting System)* – *американська телерадіомовна компанія*. Вони стають дедалі більш поширеними у науково-технічній літературі, оскільки дуже зручно передавати інформацію у стислій та лаконічній формі [1, с.302].

Існує декілька класифікацій скорочених лексичних одиниць, до складу яких входять різні принципи, які частково зумовлені значною кількістю способів скорочень. Відповідно до відомої класифікації В. Б. Борисова, скорочення поділяються на лексичні та графічні. Графічна абревіація – це скорочення слів у писемному мовленні, а лексична абревіація – являє собою скорочення слів у сфері усного спілкування.

Слід зауважити, що внаслідок широкого вживання скорочень в англійській мові є багато омонімічних скорочень, що вимагає від перекладача уважного відбору потрібного значення, наприклад:

EP – electric primer – електричний запал

EP – extreme pressure – граничний тиск

EP – earth plate – заземлювальна пластина

Варто відзначити наявність в англійській науково-технічній літературі складноскорочених слів складового типу. Вони нечисленні в порівнянні з буквеними скороченнями, хоча їх досить багато, значно більше, ніж усічених слів. Це такі скорочення, як *avgas (aviation gasoline – «авіаційний бензин»)*, *navaid (navigational aid – «навігаційні прилади»)*, *BuAer (Bureau of Aeronautics – «авіаційне бюро»)* [2, с.71-73].

Складові скорочення зустрічаються виключно в науково-технічній літературі.

При перекладі скорочень потрібно враховувати, що в українській науково-технічній літературі скорочені слова вживаються значно рідше, тому багато англійських скорочень необхідно розгортати в напівбуквені слова.

Семантичні особливості абревіацій у сучасній англійській мові полягають у тому, що абревіатури в цілому не слід розглядати як групу лексики, що випадає із загального списку словникового складу. Вона входить до нього як невіддільна, хоча й своєрідна частина, яка наділена власними якостями і властивостями.

З кожним роком виникає все більше скорочених терміноодиниць, які виконують функцію заміщення і конкретизації. В зазначеній галузі скорочення сприяють усуненню розпливчатості, багатозначності, смислової надмірності, а також інших недоліків, притаманних складним термінам. Таким чином, абревіатури пронизують усі шари лексики англійської мови.

Вони підвищують ефективність комунікації, відображають тенденцію до економії мовних зусиль і раціоналізації мови, поповнюють і збагачують його словниковий склад, роблять його цікавим та різноманітним [3, с.142-143].

Абревіатури є надзвичайно поширеними в науково-технічних текстах. Відмова від їх використання привела б до непомірного розростання текстів.

Література

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: [у 2-х ч.] / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – Ч. II. – 302 с.
 2. Павлова О. Роль і місце абревіації в системі термінотворення / О. Павлова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 27. – С. 71–73.
 3. Павлюк В. І. Абревіація в сучасній англійській мові: особливості вживання абревіатур галузі освіти / В. І. Павлюк // Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – С. 142–143.
- Волосовець А. М. Структурно-семантичні характеристики абревіатур науково-технічної літератури / А. М. Волосовець; науковий керівник: І. В. Ущаровська // Перекладацькі інновації : матеріали ІХ Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. – Суми, 2019. – С. 143-145